

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 08.12.2025 nr 1-4/25/5372;
Meie 30.12.2025 KLIM/25-1358/-1K
nr 1.1-11/5296-2

**Energeetika- ja keskkonnaministri
määruse „Reservvõimsuse
mehhanismi rakendamiseks
korraldatava vähempakkumise
kord“ eelnõu koostöölastamine**

Austatud energietika- ja keskkonnaminister

Rahandusministeerium koostöölastab energietika- ja keskkonnaministri määruse „Reservvõimsuse mehhanismi rakendamiseks korraldatava vähempakkumise kord“ eelnõu järgmiste märkustega.

1. Palume üle vaadata eelnõus mõistete kasutus. Näiteks eelnõu § 2 punkti 3 kohaselt on pakkumus „*pakkuja tahteavaldus vähempakkumisel OSALEMISEKS*“. Võlaõigusseaduse § 16 (jne) kohaselt on pakkumus ofert ehk tagasivõtmatu ettepanek tehingu tegemiseks või lepingu sõlmimiseks. Ka võlaõigusseaduse § 9 lõige 1 ütleb, et „*Leping sõlmitakse pakkumuse esitamise ja sellele nõustumuse andmisega*“, seega ei saa pakkumus olla eelnõu § 6 pealkirja kohane „*vähempakkumisel OSALEMISE avaldus*“. Nii ei peaks ka eelnõu § 6 pealkiri olema mitte „*Vähempakkumisel osalemise avaldus*“ (mh sest antud paragrahvis ei kasutata sõna „*avaldus*“ ühtegi korda, v.a. lg 2 p 6 „*tahteavaldus*“), vaid nt „*Pakkumuste esitamine*“.
2. Eelnõu § 3 lõike 2 punkt 8 on ebaselge – sõnastuse kohaselt peab süsteemihaldur määratlema kõigi võimalike pakutavate tehnoloogiate kasutegurid või siis tootmistehnoloogiate minimaalsed kasutegurid (jätmaks välja ebaefektiivsed energiatootmise tehnoloogiad). Seletuskirja kohaselt on aga mõeldud mõistet „*de-rating factor*“. Palume kaaluda, kas mõiste „*tehnoloogia kasutegur*“ tuleks pigem asendada sobivamaga („*vähendamistegur*“, „*reservtegur*“, „*valmisolekutegur*“ vms), sest energia tootmise kontekstis (ja tavamõistes) on kasuteguril sellest erinev tähendus. Lisaks, kui selle teguri määrab süsteemihaldur (vt eelnõu § 14 lõige 1) ja see omab otsust mõju pakkumuse edukusele, siis ehk tuleks ka määruses fikseerida, mille alusel süsteemihaldur teguri fikseerib (eelnõu § 11 lõike 2 punkt 2 ei tundu piisavalt konkreetne: „*vastavalt vähempakkumise tingimustele kindlaks määratud tehnoloogia kasutegur*“).
3. Mõisteid „*võimsus*“ ja „*reservvõimsus*“ on kasutatud eksitavalt kahes tähenduses – lisaks korrektsele ja tavapärasele kasutusele (seadme tootmisvõimsus ehk toodetav

energiahulk ehk pinge ja voolutugevuse korruis) ka tootmisseedme või reservvõimsuse allika tähenduses. Sellest tekib mitmeid küsitavusi ja ebakohti, nt:

a. Eelnõu § 6 lõike 2 punktis 4 „*pakkuja kinnitus selle kohta, et pakutud reservvõimsus vastab vähempakkumise teates nimetatud nõuetele*“ – vähempakkumise teates (eelnõu § 3 lõige 2) on ainus reservvõimsusele seatud nõue reservvõimsuse maht (punkt 2). Kas silmas ongi peetud vaid numbrilist vastavust?

b. Eelnõu § 6 lõike 2 punkt 7 – pakkumus peab sisaldama „*pakutud reservvõimsuse kirjeldust*“ – võimsust kirjeldatakse võimsusühikuga (vatt, megavatt). Ilmselt on soovitud hoopis reservvõimsuse seadme, allika või üksuse kirjeldust (vt ka § 6 lõike 2 punkt 14 „*reservvõimsuse mehhanismis osalev üksus*“). Sel juhul aga – millise sättega küsitakse pakkujalt pakutavat reservvõimsuse mahtu, mis on edasiste arvutuste aluseks?

c. Eelnõu § 6 lõike 2 punkt 9 „*kui pakutud reservvõimsus on tarbimise juhtimine*“(?). Ilmselt on mõeldud nt „*kui pakutud reservvõimsuse allikaks on tarbimisvõimsuse (-koormuse) vabastamine tarbimise juhtimise teel*“ vms.

d. Eelnõu § 6 lõike 2 punktid 10–12 räägivad võimsuse (ühik!) aktiveerimisest, (test-)käivitamisest ja käitamisest ning punktis 12 muutuvkulu defineerides neist kõigist läbisegi („*ühe megavati (MW) aktiveeritud pakutud võimsuse muutuvkulu ühe tunni jooksul*“), kusjuures punktis 12 on võimsusest saanud taas ühik (MW), mitte enam seade.

e. Eelnõu § 6 lõiked 3–5 räägivad pakkuja õigusest esitada pakkumus reservvõimsuse mehhanismis osalemiseks ühe või mitme reservvõimsusega (ühik või seade?) ning lõige 5 keelab pakkuja ühel vähempakkumisel esitatavates eri pakkumustes kasutada sama reservvõimsust – ehk kui otsitakse 100MW reservvõimsust, kas siis ei tohi pakkumustes kasutada sama seadet/allikat või sama võimsust (100MW)? Lisaks, kas üks pakkuja võib sama reservvõimsust (seadet) kasutada mitmel vähempakkumisel ehk pakkuda juba müüdud (eelmise vähempakkumise alusel lepingus olevat) võimsust/seadet ning kas süsteemihalduril võib tekkida vajadus lisahanke/-vähempakkumise korraldamiseks – ja kas seda on vaja piirata/keelata?

Palume korrastada mõistete kasutus. Ehk saab lähtuda ka strateegilise reservi kontseptsioonipaberist ([Strateegilise reservi kontseptsioon.pdf](#)), kus muuhulgas kirjas „*Võimsuse pakkuja – juriidiline isik, kellele kuulub elektrienergia tootmis-, tarbimis- või salvestusressurss, või kes vastava volituse alusel omab õigust teha juhtimisotsuseid elektrienergia tootmis-, tarbimis- või salvestusressurssi eest, ning kes pakub strateegilise reservi teenust*“.

4. Kas eelnõus või ELTS-is on (või peaks olema) selgelt kirjas, et pakutav reservvõimsuse seade ei tohi lepinguperioodil osaleda elektriturul, sest vastasel juhul ei oleks neile makstav reservvõimsuse tasu põhjendatud? Vt ka riigiabi otsuse punkte 68, 78 ja 149. Ühtlasi palume veenduda, et kõik olulised riigiabi otsuses sisalduvad nüansid (nt vähendatud võimsuse 1MW alammäär pakkumuses) on kohalike regulatsioonidega kaetud.

5. Eelnõu § 7 lõige 2 – palume kaaluda, kas tagatist oleks vaja hoida kogu lepinguperioodi vältel, et tagada lepingupartneri kestev motivatsioon lepingut täita.

6. Eelnõus ja seletuskirjas on mõiste „pakkumus/pakkumused/pakkumuste“ asemel kohati kasutatud mõistet „pakkumine/pakkumised/pakkumiste“, nt eelnõu § 9 lõikes 1, § 13 lõike 4 punktis 3 ja § 14 lõike 3 punktis 3; seletuskirjas aga läbivalt, sh peatüki 2 alguses eelnõu pealkirjadele (vigaselt) viidates.

7. Eelnõu § 11 lõike 2 punkti 3 kohaselt tuleb protokollida „*määruse § 6 lõike 2 punktis 7 nimetatud kirjelduses esitatud minimaalne reservvõimsuse maht*“, kuid viidatud punktis 7

ei nõuta minimaalset mahtu, vaid „*pakutud reservvõimsuse kirjeldust, mis sisaldab vähempakkumise tingimustes loetletud teavet*“.

8. Kui pakkumuste hindamise üheks aluseks on pakkumuse arvestuslik vähendatud võimsus (§ 14 lõige 1) ning vähendatud võimsusele võib olla seatud alampiir (§ 13 lõike 4 punkt 3, millele mittevastamine võib olla vähempakkumiselt kõrvaldamise aluseks), siis ehk peaks vähendatud võimsus sisalduma juba pakkumuses (lisada § 6 lõikele 2), et pakkuja saaks kõrvaldamise aluste esinemisel pakkumuse koostamise jätkamisest loobuda?

9. Eelnõu § 14 lõige 3 – kas K_i (pakkumuse i maht, MW) all on mõeldud (a) pakutud võimsust, (b) pakkumuse vähendatud võimsust või (c) kirjelduses esitatud minimaalse reservvõimsuse mahtu? Selguse huvides on vaja see täpselt (identses sõnastuses) defineerida. Ka R (reservvõimsuse nõudlus, MW) asemel tuleks kasutada § 3 lõike 2 punktis 2 defineeritud mõistet „hangitav reservvõimsuse maht“.

10. Palume ühtlustada edukaid pakkujaid, vähempakkumise võitjaid ja vastu võetud pakkumusi puudutavate sätete sõnastus. Kuna vastu võetud pakkumusi ja edukaid pakkujaid võib olla mitu ning nende pingerida üsna mitmekesine, siis tuleks vähempakkumise võitjad (§ 6 lõike 2 punkt 5, § 7 lõige 2 ja § 15) asendada edukate pakkujate või pakkumustega (kindlasti mitmuses, olenemata hetke turuolukorrast! Aga arvestades ka sellega, et ühe pakkuja erinevate pakkumuste edukus võib olla erinev) ning kaaluda § 14 lõike 3 valemis B_i selgituse täpsustamise vajadust (nt „binaarne muutuja, mille väärtus on 1, kui pakkumuse i vastu võtmine tagab pakkumuste kombinatsiooni minimaalse kogukulu“).

11. Eelnõu § 15 nimetab vähempakkumise võitja(te)le makstavat hinda toetuseks. Palun kaaluda, kas see on vältimatult vajalik, sest tegu on vähempakkumise käigus kujunenud hindadega (ELTS § 42³ lõige 4 räägib pakkumuse hinnast ja selle kujundamisest ning määruse eelnõu § 6 lõike 2 punktid 10–13 pakkumuse hinnast ja muutuvkuludest). Ehk on võimalik mõistete vaates jääda lepingulise hinna, mitte toetuste juurde – toetuste mõiste muudab kogu skeemi tonaalsust. Tegu peaks olema hangitud võimsuste eest makstava vähima/parima hinnaga.

12. Seletuskirja peatükk 2 kirjeldab vähempakkumise ajagraafikut. Millisest regulatsioonist tuleneb punkt 2 (pakkumiste esitamiseks peab jääma üks kuu)? Kuna seda ei paista kirjas olevat ei eelnõus ega ELTS-is, siis kas sellise (näitlikustava?) lause sisaldumine seletuskirjas on vajalik?

13. Seletuskirja peatükk 4.1 sisaldub kaks potentsiaalselt vastandlikku lauset:

a. „*Mehhanismi täpne maksumus selgub hanke käigus, kuid see jääb eeldatavasti vahemikku 40–75 miljonit eurot aastas*“

b. „*75 miljonit eurot aastas on maksimaalne lagi strateegilise reservi maksumusele kümneks aastaks*“

Kuidas välditakse maksumuse tõusu tasemele üle 75 mln euro aastas? Euroopa Komisjoni riigiabi otsuse State Aid SA.112459 (2025/N) punktis 83 on lause „*Estonia estimates that the average annual aid granted will be EUR 75 000 000*“.

14. Seletuskirja peatükis 4.1 on ka lause „*Elektrikatkestustest tulenev kahju majandusele oleks mitu korda suurem kui mehhanismi ülalpidamiskulud, st sotsiaalmajanduslikult võidab ühiskond sellest reservvõimsusmehhanismi puudumisega võrreldes rohkem*“ – kas see on

tunnetuslik (paljasõnaline) või tugineb mingitele arvutustele ja analüüsidele? Palume seletuskirja täiendada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Virge Aasa 5885 1493
Virge.Aasa@fin.ee

Kalle Viks 5885 1378
Kalle.Viks@fin.ee